

Registratienummer:	RVO17.0110	Portefeuillehouder:	P.J.R. Kos
Van afdeling:	Sociaal Domein	Ter inzage gelegde stukken / bijlagen:	<ul style="list-style-type: none"> • Plan van aanpak Beschermd wonen en maatschappelijke opvang "Thuis in de buurt" (nr. ID18.00295) • Plan van aanpak personen met verward gedrag (nr. ID18.00296) • Reacties adviesraden (nr. ID18.00297) • Samenwerkingovereenkomst sluitende aanpak personen met verward gedrag (nr. ID18.00298) • Van beschermd wonen naar een beschermd thuis. Advies commissie Toekomst BW (nr. ID18/00492) • Bestuursopdracht regionale visie BW en MO (nr. ID18.00502)
Behandelend ambtenaar:	H.J. Oskam		
Telefoonnummer:	(0223) 67 8430		
E-mail adres:	h.oskam@denhelder.nl		
Onderwerp:	Plan van aanpak Beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2018-2020 "Thuis in de buurt"		

Gevraagd besluit:

1. Vast te stellen het Plan van aanpak Beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2018-2020 "Thuis in de buurt" als richtinggevend document voor de komende jaren:
 - a. Uitgangspunt is dat ook kwetsbare inwoners zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen in hun wijk, buurt of dorp met adequate ondersteuning. Is toch maatschappelijke opvang of beschermd wonen nodig, dan is dit tijdelijk en gericht op herstel, stabilisatie en uitstroom.
 - b. Prioriteiten voor de komende jaren zijn:
 - Vroegsignalering en preventie
 - Versterken van eigen kracht en zelfredzaamheid
 - Steun en zorg op maat
 - Passende woonruimte in buurt of wijk
 - Werk en participatie
 - Bevorderen inclusieve samenleving
 - Sluitende aanpak voor personen met verward gedrag.
 - c. De intentie van de vier gemeenten in de Kop van Noord-Holland (Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel) is de huidige samenwerking te continueren en verder te versterken, en de kracht van de lokale gemeente optimaal te benutten.
2. De volgende financiële kaders vast te stellen:
 - De decentralisatie-uitkeringen die de centrumgemeente voor Beschermd wonen (BW) en Maatschappelijke opvang (MO) van het Rijk ontvangt, komen geheel ten goede aan de wettelijke verplichte taken voor BW en de MO-voorzieningen in de regio Kop van Noord Holland. Uitgangspunt is dat de inzet van middelen niet uitkomt boven de middelen die het Rijk beschikbaar stelt.
 - Voor BW geldt als richtlijn dat de centrumgemeente maximaal 3% aan ambtelijke capaciteit en uitvoeringskosten wordt besteed en minimaal 1 % van het budget aan nieuwe ontwikkelingen.
 - Tussen de centrumgemeente en regiogemeenten vindt halfjaarlijks afstemming plaats over de voortgang van de uitvoering en de besteding van de beschikbare middelen.
 - Voor zover er na het realiseren van de afgesproken prestaties middelen resteren of er tekorten blijken, worden deze verevend tussen regiogemeenten op basis van het aantal inwoners.
 - Jaarlijks wordt afgewogen of (in het geval er minder is besteed dan er beschikbaar is) en in hoeverre er middelen worden bestemd voor het jaarlijks op te stellen uitvoeringsplan. Op deze manier worden alleen middelen in een bestemmingsreserve opgenomen als daar ook een duidelijke bestemming aan is gekoppeld. Indien een reservering wordt gemaakt, wordt die beheerd door de centrumgemeente.

Publiekssamenvatting

Sinds 2015 zijn alle Nederlandse gemeenten op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor de beschermde woonvormen voor mensen die vanwege psychiatrische en psycho-sociale problematiek (tijdelijk) niet zelfstandig

kunnen wonen. De financiering verloopt vooralsnog via de 43 centrumgemeenten, die ook voor de Maatschappelijke Opvang deze rol vervullen. Uitgangspunt is dat op den duur het geld over alle gemeenten moet worden verdeeld volgens een nieuw te ontwikkelen objectief verdeelmodel.

De commissie Dannenberg heeft eind 2015 een toekomstvisie op BW opgesteld, die uitgaat van “de inclusieve samenleving” waarin ook kwetsbare mensen zo zelfstandig als mogelijk wonen (“Van Beschermd wonen naar een beschermd thuis”, Advies commissie Toekomst beschermd wonen, november 2015). Een visie waar ook de gemeenten zich in VNG-verband achter geschaard hebben. Financieel en praktisch is nog een nadere uitwerking nodig.

Alle centrumgemeenten Maatschappelijke opvang, hebben van het Rijk de opdracht gekregen om, in samenwerking met de regiogemeenten, tot een Plan van aanpak te komen voor de doorontwikkeling van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang in de komende jaren. Bijgaand Plan van aanpak “Thuis in de buurt” is daarvan het eerste resultaat. Hierin komen aan de orde:

- de huidige situatie Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang en aanpak kwetsbare mensen in de Kop van Noord-Holland;
- landelijke ontwikkelingen, regionale visie en uitgangspunten;
- innovatieopdracht, inhoudelijke innovatiethema's en randvoorwaarden;
- de aanpak mensen met verward gedrag,
- de toekomstige samenwerking tussen gemeente.

De intentie wordt uitgesproken de bestaande samenwerking tussen de vier gemeenten op deze beleidsterreinen ook na 2020 te continueren en verder uit te bouwen. Met als uitgangspunt bij de nadere uitwerking: lokaal wat kan, regionaal wat moet. Een concreet actieplan 2018 volgt op korte termijn.

Onderdeel van bovengenoemd plan is de aanpak van personen met verward gedrag. Opdracht aan alle gemeenten is hiervoor een goed werkende aanpak te ontwikkelen. Het “Plan sluitende aanpak personen met verward gedrag Kop van Noord-Holland” is als aparte bijlage bijgevoegd. Het is tot stand gekomen in een proces met gemeenten, GGD, politie, zorgaanbieders, ervaringsdeskundigen en cliënten (in het kader van het innovatieproject “De Verbinding”). Hierin wordt de huidige aanpak in beeld gebracht en worden speerpunten voor de komende periode benoemd.

Hieraan voorafgaande hebben gemeenten en belangrijke ketenpartners reeds met elkaar afgesloten de samenwerkingsovereenkomst Regio Kop van Noord-Holland “Sluitende aanpak rondom personen met verward gedrag”, waarin de intentie wordt uitgesproken met elkaar tot een sluitende aanpak te komen. Voor de uitvoering van het Plan van aanpak is subsidie aangevraagd bij ZonMW (Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie).

Samenwerking tussen gemeenten

Dit plan van aanpak is een gezamenlijk product van de 4 gemeenten in de Kop van Noord-Holland.

Inleiding

Alle centrumgemeenten, hebben de opdracht om, in samenwerking met de regiogemeenten in de Kop van Noord-Holland, te komen tot een Plan van aanpak voor de doorontwikkeling van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang in de komende jaren.

Omdat het taken van alle gemeenten betreft, zullen de hierbij behorende financiële middelen op den duur ook over alle gemeenten verdeeld worden. Uitgangspunt is de visie van de “inclusieve samenleving” waar ook kwetsbare mensen zo veel als mogelijk zelfstandig wonen, met de zorg en ondersteuning die nodig is.

De in 2016 door het regionaal Portefeuillehoudersoverleg (PHO) vastgestelde Bestuursopdracht “Regionale visie Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang” vormt de basis voor het Plan van aanpak “Thuis in de buurt”. Dit plan is door de vier gemeenten in de Kop in samenwerking met zorgaanbieders en cliënten(organisaties) ontwikkeld.

Onderdeel van het plan vormt het plan “Sluitende aanpak rondom personen met verward gedrag.

In dit voorstel wordt geadviseerd het Plan van aanpak en de daarbij behorende financiële kaders vast te stellen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

1. Inwoners met ernstige psychische en psychiatrische problematiek zo zelfstandig mogelijk laten wonen, met passende begeleiding en dagbesteding.
2. Beschermd wonen met 24-uurs zorg en toezicht in omvang terugbrengen, maar beschikbaar houden voor de groep waar dat tijdelijk voor nodig is.
3. Beschermd wonen verbinden met de bredere keten van samenhangende voorzieningen, waaronder maatschappelijke opvang en OGGZ-aanpak, begeleiding en dagbesteding, jeugdzorg (overgang 18-/18+), wonen, inkomensondersteuning, inloop, sociale verslavingszorg en welzijnswerk/maatschappelijke dienstverlening.
4. Vroegsignalering en preventie en een optimale afstemming met de wijkteams.
5. Integrale trajecten op maat inclusief participatie en cliëntsturing.
6. Te komen tot sluitende afspraken rondom personen met verward gedrag.

Kader

- Wmo 2015: Op grond van deze wet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen. De ondersteuning moet erop gericht zijn dat mensen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven.
- De centrumgemeenten MO/BW, hebben de opdracht om, in samenwerking met de regiogemeenten in de Kop van Noord-Holland, een Plan van aanpak te maken voor de doorontwikkeling van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang in de komende jaren.
- Opdracht van het rijk om per 1 oktober 2018 in heel Nederland een goed werkende aanpak voor ondersteuning van mensen met verward gedrag te hebben gerealiseerd.
- De door het regionaal PHO eind 2016 vastgestelde bestuursopdracht "Regionale visie Beschermd wonen en maatschappelijke opvang" vormt het uitgangspunt voor dit Plan van aanpak.
- Algemene wet bestuursrecht

Argumenten

Plan van aanpak sluit aan bij landelijke opdracht aan centrumgemeenten en regionale bestuursopdracht

Het plan van aanpak sluit aan bij de landelijke opdracht aan centrumgemeenten om in samenwerking met regiogemeenten tot een plan te komen voor de doorontwikkeling van Beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de komende jaren. Het voorziet eveneens in een voorstel om tot een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag te komen.

Het sluit aan en vormt een nadere uitwerking van de Bestuursopdracht die eind 2016 door het regionaal PHO is vastgesteld.

Uitgangspunt van gemeenten is dat ook kwetsbare inwoners zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen in hun wijk, buurt of dorp. Met adequate ondersteuning willen de gemeenten bereiken dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Is toch Maatschappelijke Opvang of Beschermd wonen nodig, dan is dat tijdelijk en gericht op herstel, op stabilisatie en uitstroom. Die ondersteuning richt zich op alle leefgebieden.

Om deze ambitie te realiseren zijn een zestal prioriteiten benoemd:

- Vroegsignalering en preventie: door problemen eerder te signaleren en aan te pakken willen we instroom in Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen voorkomen.
- Versterken eigen kracht en zelfredzaamheid, waarbij ook ervaringsdeskundigen een belangrijke rol kunnen spelen.
- Steun en zorg op maat: vanuit het netwerk of de naaste omgeving, vrijwilligers of maatjes, het wijkteam of de zorgaanbieder.
- Passende woonruimte in buurt of wijk: voldoende passende en betaalbare woningen, verspreid in de regio. En voldoende woonvariatie die aansluit bij de vragen en behoeften.
- Werk en participatie: het is van groot belang dat cliënten meedoen, participeren, bij voorkeur met betaald werk of vrijwilligerswerk, (arbeidsmatige) dagbesteding en ontmoetingsactiviteiten. De individuele wensen en keuzen van cliënten zijn daarbij het uitgangspunt.
- Bevorderen inclusieve samenleving: door voorlichting beperken van de stigma's die kleven aan mensen met psychiatrische stoornissen. Deze staan inbedding in de lokale gemeenschap in de weg waardoor sociaal isolement en eenzaamheid op de loer liggen. Ook op buurtniveau zoeken naar aanspreekpunten voor cliënten in situaties dat terugval dreigt of sprake is van overlast.

Deze thema's sluiten aan bij de condities die in het Rapport van de Commissie Dannenberg zijn benoemd.

In het verlengde hiervan gaan gemeenten werken aan een *sluitende aanpak voor personen met verward gedrag*. Gemeenten, politie en partijen als GGD, GGZ, Brijder verslavingszorg en Veiligheidshuis werken al nauw samen m.b.t. de melding, het benaderen en het toeleiden van mensen naar passende zorg. In het "Plan sluitende aanpak rondom personen met verward gedrag" wordt de huidige aanpak in beeld gebracht en worden

een aantal speerpunten benoemd die de komende jaren moeten worden aangepakt. Deze richten zich op o.a. voortzetting innovatie, verbeteren bereikbaarheid en beschikbaarheid Meldpunt Vangnet en Adviesfunctie (7 x 24 uur), bevorderen inclusie en tegengaan stigma en versterken eigen regie en inbreng cliënten.

Op dit moment werken de 4 gemeenten in de Kop van Noord-Holland nauw samen met betrekking tot Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang. Er is een gemeenschappelijke toegang, gemeenten trekken nauw samen op bij de contractering en de beleidsontwikkeling. Ook veel voorzieningen zijn regionaal. De gemeenten willen tot 2020 nauw blijven samenwerken, maar wel de onderlinge afstemming versterken. Ook na 2020 wordt uitgegaan van een vorm van samenwerking met behoud van lokale autonomie op grote delen van de uitvoering. Bij de nadere uitwerking hiervan is steeds het uitgangspunt: lokaal wat kan, regionaal wat moet. Dit zal in de komende periode nader worden uitgewerkt.

Maatschappelijke aspecten

Draagvlak

Referendum

Het voorstel is referendabel, het houden hiervan wordt ontraden op basis van de beperkte reikwijdte van dit voorstel en het feit dat zorgaanbieders en andere relevante ketenpartners, alsmede cliënt(organisaties) intensief zijn betrokken bij de totstandkoming van dit Plan van aanpak en adviesraden zijn geraadpleegd.

Adviesraad Sociaal Domein

Het plan van aanpak is ter advisering voorgelegd aan de vier Adviesraden Sociaal Domein van de verschillende gemeenten. Het is door de adviesraad Den Helder besproken in haar vergadering op 28 september 2017.

Het plan is eveneens voorgelegd aan de Adviescommissie maatschappelijke opvang en de Innovatietafel Beschermd wonen. De input van de adviesraden is t.k.n. bijgevoegd.

Naar aanleiding van de reacties van de adviesraden zijn enkele passages aangepast. Zie bijlage.

De Adviesraden zijn of zullen hiervan schriftelijk in kennis worden gebracht.

Duurzaamheid

Dit is niet van toepassing.

Financiële consequenties

Het Rijk wil de financiële middelen verdelen na 2020 over alle gemeenten.

De aanvankelijk hiervoor geplande datum van 1-1-2020 zal waarschijnlijk niet worden gehaald, omdat de ontwikkeling van een objectief verdeelmodel nog op zich laat wachten. Er is ook nog geen duidelijkheid over de overgang van een deel van de Beschermd wonen doelgroep naar de Wet Langdurige Zorg.

Tot dusver is gewerkt volgens het solidariteitsprincipe. In 2015 en 2016 is het verschil (negatief, resp. positief) tussen de inkomsten van het Rijk en de uitgaven als gevolg van de taakuitvoering onder de regiogemeenten verevend op basis van het aantal inwoners. Voorgesteld wordt voor de periode 2017-2019 deze lijn te vervolgen. Zo nodig kan in het kader van het jaarlijks Uitvoeringsplan, in geval van een overschot, een voorstel tot resultaatbestemming bij de jaarrekening worden gedaan.

Communicatie

Na besluitvorming wordt persbericht verspreid.

Realisatie

Er wordt gewerkt aan een Actieplan 2018. Hierin zullen de in het Plan van aanpak benoemde resultaatfactoren worden uitgewerkt tot concrete actiepunten. Dit zal in de eerste helft van 2018 aan het nieuwe college worden voorgelegd.

Den Helder, 23 januari 2018.

1 1

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Koen Schuiling

secretaris
Robert Reus

